

XUNTA DE GALICIA

CONSELLERÍA DE CULTURA, EDUCACIÓN
E ORDENACIÓN UNIVERSITARIA

IES PAZO DA MERCÉ

Ramal 3, Tortoreos
36449 - AS NEVES
Tif: 886 110 110
ies.pazo.merce@edu.xunta.es
<http://www.edu.xunta.gal/centros/iespazomerce/>

UNIÓN EUROPEA

PROXECTO LECTOR DO IES PAZO DA MERCÉ AS NEVES - CURSO 2019/20

ÍNDICE

- 1.- Obxectivos
- 2.- Marco Lexislativo
- 3.- Análise da situación do noso centro escolar
- 4.- Recursos humanos, horario de apertura e servizos ofrecidos pola biblioteca
- 5.- Actuacións da biblioteca escolar como dinamizadora do proxecto
- 6.- Hora de lectura e cálculo
- 7.- Actividades para o fomento da lectura dos diferentes Departamentos
- 8.- Aplicación das TIC
- 9.- Metodoloxía
- 10.- Avaliación
- 11.- Conclusión

**Bibliotecas
escolares**
de Galicia

galicia

1. OBXECTIVOS

Co Plan Lector do Centro téntase potenciar e dinamizar o hábito lector dende dous aspectos principais: ler para aprender e ler para gozar. Así, neste proxecto definimos un conxunto de estratexias e actividades encamiñadas ao desenvolvemento da competencia lectora na súa globalidade, é dicir, pretendemos crear o hábito lector partindo das competencias básicas.

Ademais, consideramos a lectura como parte integrante das **competencias básicas**. Está claro que unha boa habilidade lectora potencia todas as demais competencias. Os procesos que se adestran e se desenvolven na lectura pódense utilizar novamente na competencia cultural e artística (lectura de obras literarias, de partituras, de imaxes, de cores...) e no tratamento da información e da competencia dixital, posto que debemos utilizar as habilidades lectoras nos novos soportes da lingua escrita. A lectura servirá igualmente para acrecentar a competencia social e cidadá: lese para coñecer o pasado e o presente e para ver por onde se encamiña o futuro; lense tamén as regras e as normas que organizan a vida social. Así mesmo, a lectura é unha estratexia imprescindible para aprender a aprender e para desenvolver a autonomía nas aprendizaxes e a iniciativa persoal, pois o lector competente selecciona aquilo que lle interesa e aproveita a lectura recreativa no seu tempo de ocio. Finalmente, a lectura servirá para desenvolver a competencia matemática e a competencia no coñecemento e a interacción co mundo físico, descodificando correctamente estas linguaxes específicas.

Establecemos catro obxectivos básicos:

- Formar lectores/as capaces de enfrontarse con éxito ás necesidades do mundo escolar e ao seu futuro laboral e social.
- Formar persoas capaces de valorar a lectura como fonte de coñecemento e de aprendizaxe.
- Formar persoas capaces de gozar coa lectura e integrala nas actividades do seu tempo de lecer.
- Formar persoas capaces de integrar a lectura nos seus hábitos de vida.

Para conseguir estes obxectivos, toda a Comunidade Educativa ten que comprometerse a levar a cabo unha serie de **tarefas**:

- Planificar e temporizar actividades relacionadas coa competencia lectora cara a mellorar a aprendizaxe, a lectura de lecer e o hábito lector.
- Fomentar o valor e o aprecio da Biblioteca como centro de documentación, de formación de usuarios e como ferramenta de traballo de certos aspectos curriculares de todas as áreas.
- Favorecer a creación de habilidades de información que capaciten ao alumnado para aprender a aprender, aproveitar e compartir os recursos e ferramentas da Biblioteca Escolar.
- Proporcionar materiais e recursos para o desenvolvemento do Plan Lector nos currículos de cada área e de cada ciclo.

2. MARCO LEXISLATIVO

O Decreto 86/2015, do 25 de xuño, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia (DOG 29 de xuño 2015):

- no Título I, Capítulo I, Artigo 10, Obxectivos da educación secundaria obrigatoria, expón como obxectivo para a educación secundaria obrigatoria *Comprender e expresar con corrección, oralmente e por escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.*
- no Título I, Capítulo I, Artigo 11, Principios metodolóxicos, no punto 7, observa que *coa finalidade de promover a comprensión de lectura e de uso da información, dedicarse un tempo á lectura na práctica docente de todas as materias.*
- no Título II, Capítulo I, Artigo 26, Obxectivos do Bacharelato, expón que o bacharelato contribuirá a desenvolver no alumnado as capacidades que lle permitan *Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.*
- no Título II, Capítulo I, Artigo 27, Principios metodolóxicos do Bacharelato, indica que *A consellería con competencias en materia de educación promoverá as*

medidas necesarias para que as habilidades de comprensión de lectura e de uso da información, a expresión escrita e a capacidade de se expresar correctamente en público se traballen polo profesorado en todas as materias. O alumnado de bacharelato debe adquirir, ademais, un manexo adecuado da información en diferentes soportes e procedente de distintas fontes, incluída a biblioteca escolar, en liña co concepto de alfabetizacións múltiples.

Ademais dedica o título III, Artigo 38, Bibliotecas escolares e lectura, a sentar as bases para acadar estes obxectivos e cumprir estes principios metodolóxicos, a través de distintas actuacións no centro e na biblioteca escolar

3. RECURSOS HUMANOS, HORARIO DE APERTURA E SERVIZOS OFRECIDOS POLA BIBLIOTECA

A biblioteca está aberta durante os recreos, e é atendida por profesorado colaborador con diferente carga horaria. Estes profesores e profesoras, xunto con outros, encárganse ademais do traballo de organización e xestión, da realización de actividades orientadas ao coñecemento da biblioteca coma espazo de lecer e traballo, e ao fomento de hábitos lectores.

En canto aos servizos que presta a biblioteca na actualidade, hai que destacar:

- Préstamo domiciliario de libros, cun máximo de 15 días e 3 libros
- Préstamo domiciliario de películas ou discos. As películas só se prestan no recreo dos venres.
- Consulta e lectura en sala de material que non se presta: prensa, dicionarios, enciclopedias...
- Actividades encamiñadas a fomentar a lectura, a formación de usuarios e a educación documental.
- Colaboración en actividades e proxectos organizados polo centro (normalización lingüística, escolas UNESCO...)

4. ANÁLISE DA SITUACIÓN NO NOSO CENTRO ESCOLAR

A partir das enquisas realizadas ao alumnado sobre os hábitos de lectura e que se poden ver na páxina web do centro, a situación do noso centro é a que segue:

- Na enquisa do profesorado a maioría afirman que lles gustou a hora de lectura este ano: na biblioteca, alternado lectura guiada e lectura libre.
- En xeral obtívose unha boa resposta por parte do profesorado ante as propostas do equipo da biblioteca. Como aspecto a mellorar, poderíase pensar no proceso contrario, en que sexan os departamentos os que programen actividades solicitando a axuda do equipo da biblioteca. Un 76 % do profesorado contesta que coñece o blog e que utilizou a biblioteca este curso, para consulta de información, préstamo de fondos e para traballar co alumnado.
- Por outra banda, constatamos a dificultade de realizar actividades co alumnado. Se o profesorado non colabora nas actividades nas súas aulas, ao non dispoñer o equipo de biblioteca de horas específicas para traballar cos alumnos, dependendo sempre do recreo, a participación do alumnado é ás veces escasa. Por exemplo, cando se proxectaron vídeos nos recreos había moi poucos alumnos e sempre eran os mesmos. Tamén espertaron pouco interese algúns dos concursos propostos. Estas mesmas actividades, se pola contra son propostas por algún profesor, e serven para mellorar a cualificación, son máis aceptadas.
- Un 45 % dos alumnos afirma que participou nalgunha das actividades, e as máis valoradas foron o vídeo elaborado no Día das Bibliotecas escolares, a lectura de Poemas e as actividades asociadas ao Club de Lectura (o alumnado pertencente ao Club). Tamén lles gustou o mercado de libros de segunda man e o concurso de redacción o Monte nace na escola.
- Con respecto á implicación da familia no proxecto da biblioteca, continuamos tendo dificultade para conseguir a participación. O ambiente socio-cultural da zona é un factor que resta facilidades; a lectura non é un valor social, e esta idea transmítese de pais a fillos.
- Moi poucos familiares responderon á enquisa proposta, e os que responden non amosan interese por ningunha actividade en particular, nin tampouco por ningún tipo de lectura.

- A comunicación coas familias mantense a través da páxina web do instituto e do blog da biblioteca, onde se da información do funcionamento da biblioteca, dos eventos e das actividades nela programadas.

5. ACTUACIÓNS DA BIBLIOTECA ESCOLAR COMO DINAMIZADORA DO PROXECTO.

A biblioteca escolar facilita estratexias de aprendizaxe e de ensino que poñen en xogo múltiples habilidades, contribuíndo así ao logro das competencias básicas de modo transversal, e a través de cada área en particular.

Traballando os contidos con, e dende a biblioteca, favorecemos a aprendizaxe autónoma, o “aprender a aprender”, permítese a integración de coñecementos múltiples, provense o alumnado de mecanismos para localizar, contrastar e valorar informacións diversas.

Ademais a biblioteca integra as novas tecnoloxías como instrumento de traballo e ofrece un espazo participativo distinto da aula.

A biblioteca é, en definitiva, unha valiosa achega para conseguir unha aprendizaxe significativa e un traballo cooperativo. Por iso, tentamos facer realidade un novo concepto de “mediateca”, converténdoa nun espazo privilexiado para o achegamento aos textos literarios e informativos en diversos formatos: impresos, audiovisuais ou multimedia.

Dende a BE establecemos, de cara a acadar estes obxectivos, as seguintes actuacións para o curso 2018/19:

- Coordinación do Proxecto lector do Centro.
- Revisión e actualización do Plan lector, coas achegas dos diferentes departamentos.
- Actualización de fondos bibliográficos de acordo coas necesidades de departamentos e persoas usuarias.
- Difusión do listado de libros de lectura obrigatorias dos diferentes departamentos na web, no blog, no panel da biblioteca e na cortiza de entrada..
- Promoción de suxestións de lectura de diferente temática e en diferentes

linguas.

- Fomento da biblioteca dixital coa actualización de recursos electrónicos (ordenadores, e-books e tabletas para uso do alumnado) e integración das TIC nas actividades de fomento da lectura.
- Planificación, asesoramento e supervisión da “Hora de lectura e cálculo”.
- Programación de actividades culturais e educativas para a comunidade escolar, actividades para diferentes conmemoracións, exposicións temporais de diferente temática e difusión das actividades á comunidade escolar.
- Colaboración con outras bibliotecas e institucións, especialmente da nosa contorna. Participación en actividades en colaboración con entidades externas ao centro. Programación de saídas didácticas.
- Apoio ás materias de libre configuración, especialmente a Investigación e tratamento da información e Oratoria.
- Actividades de busca de información tomando a biblioteca como centro de recursos en colaboración cos diferentes departamentos na confección das probas.
- Obradoiros e/ou concursos de poesía, cómics e relato curto de diferente temática.
- Obradoiro de escritura e realización dunha revista en papel e/ou dixital que será difundida á comunidade escolar.
- Charlas e debates en torno a temas de actualidade.
- Proposta aos departamentos de proxectos documentais en base á diversidade natural e o patrimonio cultural e artístico da comunidade.
- Xogos, buscas do tesouro, webquests e actividades Jclick a través da aula virtual.
- Fomento de actividades coeducativas colaborando coa Rede de Escolas UNESCO de Galicia, á que pertence o IES Pazo da Mercé.
- Consolidación e difusión do blog da biblioteca como plataforma de comunicación, formación e espazo de lecer.
- Apoio ao profesorado que traballe por proxectos coa selección e ampliación de recursos educativos na rede e difusión de información para a xuventude dende o blog da biblioteca e dos paneis informativos do centro.
- Recoñecemento público de lectores/usuarios destacados ao longo do curso e da clase lectora.
- Elaboración de guías de lectura e recomendacións de páxinas web, de lecturas, cine e

pasatempos didácticos, taboleiros en Pinterest, e recomendacións de lectura personalizadas para alumnado e familias. Actividades e xogos de animación á lectura e promoción do andel de novidades. Fomento de lectura de prensa e revistas dixitais con enlaces no blog.

- Recollida de suxestións do alumnado para a compra de novos exemplares.
- Organización dun mercado de libros de segunda man e intercambio de libros nos recreos invitando a participar a toda a comunidade educativa.

6. HORA DE LECTURA E CÁLCULO.

Xa hai anos que a *Hora de ler* se transformou no noso centro en “*Hora de lectura e cálculo*”, pois nos 10 primeiros minutos, o alumnado realiza unha pequena sesión de cálculo mental. O profesorado do departamento de matemáticas facilita as táboas de cálculo que se inclúen nas carpetas de lectura. Dende a biblioteca tamén manifestamos o apoio á mellora da competencia matemática.

Para o desenvolvemento desta hora de lectura e cálculo, o equipo da biblioteca elabora un calendario trimestral que se suspende no comezo da tempada de exames en cada avaliación. Tanto o profesorado como o alumnado pode consultado na páxina web e no blog da biblioteca e en cada clase haberá un calendario coas diferentes sesións do trimestre. Tamén se notificará por correo electrónico a todo o profesorado.

As sesións son rotativas, de maneira que implica a todo o profesorado do centro.

As normas relativas á *Hora de ler* son as seguintes:

- É obrigatoria e realízase na biblioteca ou na aula.
- O equipo da biblioteca planifica para cada sesión de lectura guiada, unha actividade lectora diferente co obxectivo de fomentar o hábito lector e o gusto pola lectura.
- Alternaremos lectura guiada e lectura libre, na lectura libre, o alumnado deberá traer algún libro, cómic, xornal ou revista didáctica do seu gusto.
- Cando se celebre algunha efeméride, o equipo da biblioteca incluírá textos relativos a ela. Este material estará tamén no blog da biblioteca por se hai posibilidade de utilizalo nas aulas.
- Voluntariamente, o alumnado fará un resumo ou unha valoración sobre o lido nesa hora.
- A participación, valoración e aproveitamento estarán reflectidas no cadro que

figura na carpeta de aula e que deberá ser cumprimentada polo profesor/a correspondente.

Estas normas poden verse na páxina [web do centro](#) e no [blog da biblioteca](#).

7. ACTIVIDADES PARA O FOMENTO DA LECTURA DOS DIFERENTES DEPARTAMENTOS.

Ler é unha maneira de relacionarse ou aproximarse á realidade. A animación á lectura debe entenderse como unha incitación ao gozo intelectual que está relacionado cos estímulos, o descubrimento, a intuición, a comprensión, a beleza, a interrogación, a creatividade e , sobre todo, coa conversación.

A lectura é un medio fundamental para a consecución de todas as competencias básicas, aprendizaxes que capacitarán ó alumnado para a súa realización persoal, o exercicio da cidadanía activa, a incorporación satisfactoria á vida adulta e o desenvolvemento dunha aprendizaxe permanente ó longo de toda a vida.

Logo, todos os departamentos deben programar unha serie de actividades en relación coa práctica lectora e coa animación a este hábito. Enumeramos algunhas:

- Actividades de documentación, investigación e foros de debate, con especial atención aos temas de actualidade.
- Lecturas comprensivas coa identificación da idea ou ideas principais do texto. Aplicación en áreas de linguas e ciencias.
- Lecturas comprensivas, dando prioridade á busca da información relevante. Aplicación en áreas de linguas e ciencias.
- Suxestión de lecturas e películas relacionadas con diversos temas, efemérides ou cos proxectos do centro e das escolas UNESCO.
- Busca de información na biblioteca tanto en soporte informático, como documental, en torno a un tema da actualidade.
- Programación de exposicións de libros da biblioteca referidos a un tema ou efeméride, co posibilidade de levalos prestados a casa.
- Lectura de libros de divulgación científica na aula, traballando despois a comprensión lectora mediante cuestións escritas e intercambio oral de impresións e

dúbidas.

- Elaboración de guías de lectura aconselladas para ampliar contidos tratados na aula.
- Proxectos de investigación seguindo os postulados do método científico a través dos que o alumnado se acostuma a buscar información e a saber utilizala.
- Lectura e comentario de recortes de prensa relacionados cos contidos da materia, para que os alumnos poidan conectar o aprendido coa realidade e coa actualidade.
- Busca polo profesor en internet de temas que teñan que ver coa súa materia, e acceso dos alumnos a esa dirección web para levar a cabo a lectura e o posterior resumo comentado do artigo ou tema seleccionado.
- Utilización do canón proxector para ensinar textos de diferentes temas de interese, lectura pautada dos mesmos e rolda de comentarios sobre o lido e entendido en dita lectura.
- Uso dos computadores para facer resumos polo alumnado de temas indicados polo profesor.
- Uso da plataforma Moodle, para levar a cabo a lectura dun tema proposto polo profesor e posteriormente responder a unhas preguntas formuladas nun cuestionario dentro do mesmo entorno.
- Elaboración de guías de lectura para o curso e mesmo para o tempo de lecer atendendo os intereses do alumnado.

8. APLICACIÓN DAS TICS

Trabállase coas TIC's para:

- Comunicación escolar: correo electrónico, web e blog do centro, chats, uso de internet, aula virtual e plataforma educativa Moodle.
- Difusión das novidades de lectura, das actividades e de informacións relevantes para o alumnado e a comunidade escolar a través do blog e o Instagram da biblioteca e do club de lectura. Isto é unha importante ferramenta para achegarnos ao alumnado, as familias e en xeral á toda a comunidade educativa.
- Uso dos ordenadores da biblioteca para a busca de información.
- Uso dos e-books da biblioteca para fomentar o a lectura virtual.
- Comunicación escola-sociedade: lectura de prensa dixital, visitas virtuais a museos e

institucións, participación en concursos e obradoiros en rede, etc.

- Utilización de programas comerciais, software gratuíto, webs con diferentes recursos...
- Investigación: busca de recursos en Internet e enciclopedias multimedia.
- Educación en valores: análise da linguaxe da imaxe e da publicidade.

Todo o traballo desenvolvido para o fomento da lectura levarase a cabo empregando en maior ou menor medida o equipamento informático e os programas que nos permitirán tratar a información sobre a cal se levou a cabo a lectura, dándolle desta forma un papel importante ao uso das tecnoloxías no desenvolvemento do plan lector para a formación do alumnado.

9. METODOLOXÍA

O Proxecto lector esixe o uso de metodoloxías comunicativas e participativas, dirixidas a estimular a necesidade e o pracer por ler. De cara a acadar os obxectivos propostos neste proxecto, recomendamos as seguintes estratexias:

- Facer que a Biblioteca de centro e de aula sexa un espazo de cooperación e de intercambio co profesor e cos compañeiros, favorecendo o diálogo, o contraste de puntos de vista e o traballo cooperativo.
- Converter a biblioteca nun espazo de lecer
- Traballar a lectura en diferentes soportes.
- Traballar con distintos modelos de lectura.
- Facilitar a participación do alumno/a na selección de lecturas e na planificación de actividades.

10. AVALIACIÓN

Os criterios de avaliación para a valoración deste proxecto serán os seguintes:

- Mellora dos hábitos lectores do alumnado.
- Mellora das habilidades do alumnado no uso e tratamento da información en diferentes soportes.
- Mellora da adquisición de hábitos adecuados no uso da BE.
- Participación do alumnado nas sesións de lectura programadas polo equipo da

biblioteca.

- Participación do alumnado nas actividades lectoras propostas polos diferentes departamentos.

Traballarase cos seguintes procedementos de avaliación:

- Reunións periódicas do equipo da biblioteca, con posta en común das experiencias en torno ao proxecto lector: funcionamento da hora de lectura, número de libros prestados, análise de actividades realizadas pola biblioteca, uso da biblioteca polos distintos departamentos, mellores lectores, colaboración co club de lectura, etc.
- Enquisa en rede ao alumnado, a final de curso, sobre hábitos lectores e valoración da biblioteca como fonte de recursos para a aprendizaxe e a adquisición de coñecementos.
- Enquisa ás familias a final de curso sobre hábitos lectores (cuestionario por escrito que o alumno leva á casa e despois devolve cuberto)
- Enquisa en rede ao profesorado sobre valoración das actividades da biblioteca e sobre a hora de lectura.
- Elaboración da memoria final de curso da biblioteca, onde se contrasten os obxectivos planeados coa consecución dos mesmos.

11. CONCLUSIÓN

Seguramente co Proxecto Lector non lograremos facer de todos os nosos alumnos, lectores hábiles, motivados ou activos; pero, o feito de que exista un proxecto, un interese especial por parte dun sector do profesorado, un esforzo coordinado, de seguro producirá cambios positivos.

As neves, 4 de novembro de 2019